

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' ובל האמהות

פרשת וילך

פניני אמן ותפלה בפרשה

מאצרות אמונים

כח התפלה לא נמסר רק לצדיק

"לא אוכל עוד לצאת ולבוא... ה' אלקיך הוא עבר לפניך" (לא ב-א)

את דברי משה לישראל באר המאור ושמש על פי המשל הנפלא המובא במדרש (בי"ע ח"ז) על הארי מלך החיות, שפעם על נתיניו, חיות היער, ובקש להענישם. לא ידעו הללו להשיב עצה בנפשם, על כן גמרו בלבם לקרא לשועל החכם מתוך תקווה כי בודאי יצליח הלה בחכמתו ובערמתו לרצות את המלך. לשמחתם נענה השועל ואמר שאכן, יש ברשותו שלוש מאות משלים ונפלאים שבכחם יוכל לפס את הארי, אך בקש שיתנו שלושה ימים עד שיתארגן כראוי לעמד לפני המלך.

אלא שלרב אכזבתם של החיות, משחלף יום אחד הודיע השועל בעגמה כי אבדו מזכרונם מאה משלים. בכל זאת תלו החיות את תקוותם במאמץ המשלים הנותרים, אך כעבר יום נוסף שוב הודיע השועל בפנים מרובות כי מאה משלים אבדו מזכרונם. גם הפעם תלו החיות את היבם במאמץ המשלים הנותרים. ואולם בעת הליכתם לבקש מחילה מהאריה הודיע השועל כי לא נותר בידו ולו משל אחד, וצליהם לגשת מעצמם ולרצות את המלך.

במשל זה נכלל להבין את אשר אמר משה לישראל: אם עד היום בטוחים הייתם כי בכל עת צרה אפתל על ידכם ואושיעכם, הנה היום ראיתם בעיניכם כי שוב לא אוכל לצאת ולבא לפניכם כבראשונה, אך אל ירא לבבכם, התחזקו ודעו כי: "ה' אלקיך הוא עבר לפניך", ותמיד נצב לפניכם להאזין לכם. על כן שובו בתשובה והיטיבו מעשיכם, ואל יקבל הוא את תפלתכם באהבה ובגיוון.

הרפיון - טרש הכשלו

"וה'... הוא יהיה עמך לא ירפך ולא יעזבך, לא תירא ולא תחת" (לא ח)

"לא יתן לך רפיון להיות נעזב ומגונו" (ש"ס).

באר נפלא בדברי רש"י אמר הרב הקדוש בעל מנחת אלעזר ממונקאטש:

אף לשיטות חכמי השבע, היאוש והרפיון הם טרש הכשלו. עבדה זו נפרת באשר חלילה תוקפת את האדם מחלה: אם הרופא מיאש מהמצב, מטיל הדבר רפיון גם בלב התולה ובד בבד מחליש הדבר את גופו עד שלבסוף תחזית הרופא מתממשת לרעה. אך אלו לא היה החולה שת לבו לדבר הרופא, ותחת זאת היה מתחזק בתפלה, באמונה ובבטחון ובנורא, סכניו רפאתו היו גדלים מאד.

וזיה אפוא הנרצה שברך משה את ישראל בפסוק שלפנינו: כיון שלא יתן הקדוש ברוך הוא רפיון בלבבך, ממילא תתחזק בתפלה ותבטח בו, וזו הבורא לא יעזבך.

אמרי דבש עמי מטט

הישועה תלויה בתפלה

בדרך רמז דרש רבי מרדכי הכהן מצפת בעל 'שפתיה כהן' על התורה:

אם נתבונן בכתוב שלפנינו נמצא כי שתי פעמים נאמרה בו המלה 'לא', ושתי פעמים 'ולא'. ארבע מילים אלו הן בגימטריה קול. בכך רמז לנו הכתוב כי בזכות קול התפלה שמשמיעים ישראל בבתי כנסיות ובתי מדרשות, נבטח להם כי יתקיים בהם לשון הכתוב: "לא ירפך ולא יעזבך, לא תירא ולא תחת".

בדרך זו באר רבי שלמה ליב מסטיטשין בספרו 'הכנת לב לתפלה' (בגושניו) את הפסוק שאנו אומרים בפסוקי דזמרה

(תהלים קמח ז'): "וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם קרבו": ראשי תיבות "וירם קרן לעמו" הם 'קול', ללמדנו כי בזכות קול התפלה מתרוקם קרנם של ישראל, והם מתגברים על אויביהם.

מתי מתר להביא את הטרף לבית הנכנסת

"הקהל את העם האנשים והנשים והטרף" (לא יב)
"והטרף למה באו? לתת שכר למביאייהם" (ש"ס).

בדרך צחות באר רבי יוסף גרינוולד מפאפא כי פגנת רש"י בשאלתו "והטרף למה באו?" היא: לשם מה הצרף הכתוב להשיעניו שיש להביא את הטרף, הלא אם האנשים והנשים הצטוו לבא, בודאי לא ישראו הטרף לבדם בבית?

על כך השיב רש"י: "לתת שכר למביאייהם" - הכתוב בא ללמדנו כי את הטרף מתר להביא לבית הנכנסת ולבית המדרש, רק באופן שימקבלו מביאייהם שכר על כך, כגון שמביאים אותם כדי ללמדם לענות אמן ושאר דברים שבקדושה. אך אם חלילה גורמת נזקחתם הפרעה למתפללים, מוטב שישאירו הוריהם בביתם ובדאי שלא ימקבלו שכר על להביאם. [ראה דברי הרריפיש של השל"ה הקדוש (הובאו במשנה ברורה) ח"א א] שקורא תגר כנגד אלו המביאים את בנייהם הקטנים לבית הנכנסת ומתוך כך גורמים הפרעה ובלבול לכל המתפללים].

יחסי יוסף שבת שובה

רמז לדברים נתן להביא מכה שהמלה 'טרף' עם חשבון האותיות היא בגימטריה צ"א פגימטריה של 'אמן'.

בצל יהודה'

'אמן' בעשרת ימי תשובה

'תשרי' בגימטריה תשע מאות ועשר - פגימטריה של עשר פעמים 'אמן'. רמז לכך שבעשרת ימי תשובה צריך האדם להקפיד ביותר שאת על ענית אמן, אשר סגולה רבה להועיל שיצא זכאי בדינו.

בת עין פרשת כי תבא. וראה תמדת ימים יח"כ ג עה

לישועתך קויתי ה'

"הו קרבו ימך למות" (לא זד)

ראשי תיבות: "קרבו ימך למות" הנם לק"י כראשי תיבות של הפסוק: "לישועתך קויתי", מן כפאן רמז למה שהביאו חז"ל (ברכות יא) על אודות חזקיהו הפולה, שאף כאשר אמר לו הנביא (מלכים ב' כ א): "צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה", בכל זאת לא התאוש לבו והקריז כי: "אפלו חרב חדה מנחת על צארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים", ומתוך אמונתו ובטחונו בצורו זכה כי לבסוף סרה מעליו הצרה.

למקוט מעם לוועי

הקללה הטמונה בהסתרת הפנים

"ואנכי הסתה אסתיר פני ביום ההוא" (לא ח)
כלל, דוע וברור לכל יהודי מאמין כי כאשר חלילה פוקדת אותו

צרה, עליו להבין שצרה זו באה עליו מידי ה', ומתוך שיתחזק בתפלה לפניו ממילא יושע. אך אם חלילה יחשב כי מדרך הטבע באה עליו הצרה ולא בהשגחה ומתוך כך ימנע מתפלה, לא יוכל להקלט מהרעה.

לאור זאת פרש הגאון מוילנא את הקללה הטמונה בפסוק זה: בעת שתבאנה הצרות על ישראל, יסתיר הקדוש ברוך הוא את פניו מהם ומתוך שלא יבחינו מידי מי באה היא עליהם ויתלו את רעתם בפגעי הטבע, ימנעו מתפלה ולא יושעו.
דברי אה"ה

כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך

"ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדוה את בני ישראל שימה בפייהם" (לא יט)

התמיהה עולה כמאליה: מהו פשר הלשון 'שימה בפייהם', הלאו כשילמד האדם את חברו הרי הוא שם את הדברים באזניו ולא בפייו?

כלל גדול למד מכה הגאון רבי משה סולובייצ'יק משוין: מצות 'ולמדוה את בני ישראל' אינה מסתפקת בהשמעת הדברים גרידא, אלא עלינו לדאג כי הדברים יחרתו בלבבות שומעי לקחנו באופן שתמיד יהיו בפייהם, וכך לא תשתכח התורה מישראל.

לאור זאת נוכל להבין מדוע הוסיפו מסדרי התפלה על גסח ברכות התורה את בקשת: "ונתיה אנתנו ונאצאינו... כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך", כי זו תכלית למוד התורה, לדאג שהלומדים יגדלו להיות "יודעי שמך ולומדי תורתך" כל ימיהם.

והאיש משה'

התפלה גורמת לישועה

"וקראת אתכם הרעה באחרית הימים" (לא טב)
'בעל הטורים' הביא כי בארבעה פסוקים בתנ"ך מופיעה המלה "וקראת", וזה סדרם:

- א. "וקראת שמו ישמעאל" (בראשית טו א).
- ב. "וקראת אתכם הרעה", בפסוק שלפנינו.
- ג. "וקראת שמו עמנו אל" (ישעיה ז ד).
- ד. "וקראת יושועה חומתיה" (שם ס ח).

וכך הוא פרש את הקשר ביניהם: בכל עת שחלילה פוקדת רעה את האדם, עליו לקרא לא-ל העומד תמיד לצדו ('עמנאל') וכאשר יעשה כן מבטח לו כי ישמע הא-ל לתפלתו ('ישמעאל') ואז יזכה שימנע בו מאמר הכתוב: "וקראת יושועה חומתיה".

עד שיגיעו לידי תמימות

"וידבר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמם" (לא ז)

תמה הגאון רבי שלמה קלוגר: לשם מה מציינת התורה כי משה דבר: "את דברי השירה הזאת עד תמם", היעלה על הדעת כי אדון הנביאים יחסיר ולו מעט מדבר ה'?

ובאר: עד תמם הוא מלשון 'תמים', ובכך באה התורה ללמדנו כי משה לא חדל מלדבר אל ישראל, עד אשר חדרו הדברים ללב העם ופעלו את פעולתם להשיב את ישראל בתשובה שלמה וליהיות תמימים עם אלקיהם.
אמרי שפר'

לקראת יום הכפורים הבא עלינו לטובה שבו כלנו מתחננים ומבקשים להחתם בספרם של צדיקים גמורים לחיים טובים ולשלום, הבה נקבל על עצמנו להקפיד ביותר שאת על ענית 'אמן' שמבחה נקראו ישראל 'צדיקים',
דבריה רבנו בחיי בספרו 'בד הקמח' (ערוך אמונה):
"בשביל המדה הזאת של ענית אמן נקראו ישראל צדיקים, שנאמר (ישעיה כו ב) 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק שמר אמונים'".

אבינו מלכנו
חתמונו בספר
חיים טובים
אמן

..... 'אמן' - מלוא הבה זכיות.....

תענה אמונים מבט על סדר התפלה

תפלת 'כל נדרי'

מנהג נפוץ בכל תפוצות ישראל, בעת שמתקבצים הצבור בבית הכנסת עם דמדומי החמה, בכניסת היום הקדוש ביותר בשנה, פותח שליח הצבור בחיל וברעדה את סדר תפלות יום הכפורים באמירת 'כל נדרי', בלחן מרטיט ועתיק יומי, כאשר הצבור כלו מצטרפים אליו, תחלה בלחישת אט אט בקול הולך ומתגבר.

תפלה זו, על אף שגוראת כפצלה הלכתית של התרת נדרים גרידא, מביאה להתרגשות גדולה קרוב המתפללים, עד כדי בכיה. בטעם הדבר אמרו צדיקים, כי כיון שבימים הכפורים אין לישון לרשות להשטין על ישראל, לפיכך לקראת כניסת היום מתחזק הוא בכח גדול כדי לקטרג ככל שיוספיק עד כניסת היום, ואף שאיננו רואים זאת בעינינו, נשמתנו חשה בכך, ומתוך כך מתעוררים אנו לכביה (אלף הקנה מרי טיט בשם הפגל שם טוב).

כך העידו על הרב הקדוש הישר שלום מבעלזא ז"ע: תפלת 'כל נדרי' נאמרה מפיו בהתרגשות גדולה ובכביות עצומות עד שאף לב אבן היה נטמ ומתעורר לתשובה שלמה למשמע תפלתו. לזכרו היתה לדרש ההזדמנות זו לפני בני עדתו בפרוש לשון המשנה: "לשלה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה: עשרתם ערבכם הוליו את הבר'".

"עשרתם" - הנה עברו עשרת ימי תשובה, 'ערבתם' - וחלף ערב יום הקדוש, 'הוליו את הבר' - כבר הדליו את הנותן של יום הכפורים בבית הכנסת, ועדו לא שבנו בתשובה, עד מתי נמתין!?"

למשמע דברי הנוקבים מיד היו הקהל מתעוררים לתשובה ומפי הכל נשמע הדוי: 'אנא ה' הטאתי' (זכות אבות יום הכפורים עמי ט).

מקור המנהג

מקורו של מנהג אמירת 'כל נדרי' הנו קדום ביותר. יש מרובותיו הראשונים שיחווהו לאנשי כנסת הגדולה (שיט"מ נדרים כב, ג), ואף בצורה הקדושה מצניו שהזכיר מנהג זה (ח"ב קטו א, וכןהו פרוט בח"ג רנה א).

בבאור הגר"א 'לשלחן ערוך' (ארח תיים תריט ב) הביא לו סמוכין מפסוק מפרש בפרשת נדרים (פסד"ב ל ו): "וה' יסלח לה", והרי יום הסליחה הוא יום הכפורים, מכאן שיש להמיר את הנדרים ביום זה.

גסח 'כל נדרי'

עקרו של הגסח המצוי בגינו מופיע לראשונה ב'סדר רב עמרם גאון', וכן העתיקו הרא"ש (י"א פ"ח אות כח) והטור (סי' תריט) בשם רב סעדיה גאון. גרס, רבי'ס מרובותיו הראשונים (ע"ש) ערערו על מנהג זה בנסחו העתיק המקובל רק על הנדרים שעברו, ועשו טענתם היתה שגדר נתן להמיר רק בפרשת ושלשום דברים, ואמירת הפייט עלולה לגרם לאנשים להקל ראש בנדרים ובשבועות.

לפיכך נכנס לעבי הקורה רבי מאיר מרמורג, חתנו של רש"י הקדוש, ותקן את הגסח שעקרו יהיה יקוב על הנדרים העתידיים ולא על אלו שעברו. דבריו התפרסמו מפי בנו רבנו תום בעל התוספות שכתב בספרו 'ספר הישר' (חדושים סי' ק) כי יש לגרס: "מיים כפורים זה עד יום כפורים הבא עלינו לטובה".

סבת אמירתו

בטעם התקנה הובא במחזור רומניא (מהד' ונגא רפג): יום הכפורים מכפר על כל העברות שעושה האדם אם עשה תשובה, מלבד עיון נדרים, שאם נדר האדם לצדקה או לכל דבר קדוש ושכח את נדרו ומתוך כך נמנע מלקיימו, אין יום הכפורים מכפר לו. על כן פותחים אנו את היום באמירת 'כל נדרי' שבה אנו מפרים את אותם נדרים ששכחנו מהם, כדי שגבא מהיום בידו נדרים למי'ס ופי'ם מכל עיון.

וראו לצין את שכתב מהר"ץ, מגדולי רבני תימן (עץ חיים ע"מ פ"ד) כי יש לומר את סדר 'כל נדרי' בכונה והתעוררות גדולה, ובדבריו כוון בלבו על דברי הגמרא (בי"ב ע"א) כי בכל יום אומר הקדוש ברוך הוא: 'אוי לי ששבעתי' (להגלות את עמי), ועכשיו ששבעתי מי מפר לי?!", וכוון בלבו להפר את אותה שבועה של מעלה.

אמירתו ג' פעמים

נוהגים אנו לומר את התפלה שלוש פעמים, כפי שכלל התרת נדרים אומרים הפתחים למכתש התרה 'מתי לך' שלוש פעמים. את שלוש הפעמים אומרים אנו בקול מתגבר והולך: תחלה בקול נמוך, לאחר מכן בקול רם יותר, ובפעם השלישית בקול רם וגבוה. סבת הדבר היא משום שרוצנו לעורר את שמיעתם של הצבור, כך שמפעם לפעם יצטרפו יהודים נוספים ולבסוף כוון הקהל כלו להמיר את נדריו (לחייבי פד"ס ל"ש"י).

ב'מחזור יו"ט' באר כי אנו עושים זאת כפתיחה ליום הכפורים, משום שראוי שזכנו ליום הקדוש באדם המתכוון להכנס להיכל המלך: בתחלה בחשך ובחשאי, לאחר מכן ביהרר בשחון, ולבסוף בבטחון מחלט שישמע המלך את שולחנו.

על דעת המקום ועל דעת הקהל

קדם אמירת 'כל נדרי' מקדימים אנו ומכריזים: 'על דעת המקום ועל דעת הקהל אנו מתירים להתפלל עם העבריים'. תקנה זו נוסדה על ידי מהר"ם מרוטנבורג (ש"ת, ח"א תרגו, וראה מרדכי יומא פ"ח רמז תשכח) על פי דברי הגמרא (פרות"א ו): 'כל מענית שאין בה מופשעי ישראל אינה מענית'.

יש שכתבו כי הכוונה זו החלה להאמר בתקופת גלות ספרד, עת נאלצו יהודים רבים להתנהג בחצרות כגויים מאימת האינקוויזיציה. יהודים אלו היו מתאספים במסירות נפש בכל חג ומועד במתחמים שחוקים כדי לשמור על גחלת יהדותם, ובפרט ביום הכפורים נאספו מסתן עד גדול בנתיב כנסיות שהקימו במתחמת, ושם היו פותחים את תפלות יום הכפורים בתכונות: "על דעת המקום... אנו מתירים להתפלל עם העבריים", כדי להכריז קבל עם ועדה כי כל התנהגותם כגויים בנתיב היום יום היתה רק מן השפה ולחוץ, ובתוך תוכם נשארו נאמנים ליהדותם (חיים שיש בהם מועדי השנה יום הכפורים).

מעשה אמונים ספור שבועי על אמן ותפלה

כל נדחי

מגדולי הרבנים בתקופתו היה הגאון הנוהג רבי צבי בנימין אויערבך זצ"ל בעל 'נחל אשכול', אשר כנה כפי כל בראשי התבות של שמו: 'הרב הצב"א', כפי שנגיל היה לחתם בעצמו בספריו.

כשמו פן הוא, כל ימיו היה הרב הצב"א מוגזיר גדר ועומדי בפרץ. בעקר נודע במלחמתו נגד הרפורמים שנסו בכל כחם למעקע את המסורת היהודית ולהמירה ברוח הקדמה וההשכלה שפשטה באותם ימים כספחת בגוף האמה. בדרכס זו לא בחלו הללו בשום פעלה, ומי שנסה לצאת נגדם הקע אפריס יעמד תחתיו. אלא שבטקס הספימ לעשות זאת כבר מהרו הרפורמים לנצל את ההזדמנות על כך מחירי כבד.

דגמה למלחמה זו היה מאבקם של הרפורמים לבטולה של תפלת 'כל נדרי'. בקהלת הברשטט שבה פהו הרב הצב"א כרב, נהוג היה כי בעת אמירת 'כל נדרי' יעמד מצדו האחד של החץ רב הקהלה, ומצדו השני הדין הישיר רבי וולף. באותה שנה נפטר הדין, והרב החליט כי ממלא מקומו הדין רבי בטענה כי בכח אמירתו מפרים לעשות זאת כבר מהרו הרפורמים לנצל את ההזדמנות והציבו במקומו יהודי פוקר מראשי עדתם.

בהעדר ברהה בידי החליט הרב הצב"א לתבע את הרפורמים בפני השלטונות על השגת גבול, בלא לדעת כי הרפורמים כבר התכוננו לכך זמן רב קדם לכן והגישו תביעה נגידת לבטול מנהג 'כל נדרי' אפריס יעמד תחתיו. אלא שבטקס הספימ לעשות זאת כבר מהרו הרפורמים לנצל את ההזדמנות גם בנדריס הנוגעים לשלטון.

כצפוי פסקו השלטונות כי יש לבטל את המנהג על אחר, אף הרב הצב"א לא חשב לרע לצאת לדבריהם. הוא הודיע באופן נחרץ כי תפלת 'כל נדרי' תמשיך השנה כרגיל, וכיון שהש"ץ חשט מעשהו צו המחשלה, הוסיף והודיע כי השנה יגש בעצמו לפני העמוד.

לאחר יום הכפורים נקרא הרב לפני נציגי השלטון שבקשו להענישו על הפרת הצו, אך בסייעתא דשמיא הצליח בחכמתו להסביר להם ולשכנעם עד כמה מפרך החשט שצניעו הרפורמים בלבם, ולבסוף בשל הצו. לימים קבע הרב את המעשה לזכרון לדורות בספרו 'תורת הקנאות', למען ימנעו הכל ויראו כי לעולם אין להרמע מעמידה על משמר היהדות.

בפי צאצאיו של הרב הצב"א שמור המעשה המפלא הבא, אשר יש בו כדי להמחיש את שבך קדשותו של מנהג 'כל נדרי' ואת עמק קביעותו במעמקי הנשמה היהודית, ומעשה שהיה כך היה:

טרדניה נוראה ארעה בביתה של אחת מהמשפחות החשובות בקהלת הברשטט. ילדס הפעוט נשבה אל בין כתלי מגזר נודע לשמחה. כאשר נודע הדבר להוריו, היה זה לאחר כמה שנים שבדן הספימ להתחנך כפרח כמורה.

נפו ההורים לעורר קול זעקה ואף גיסו לעוררם את טובי השתדלנים, אלא שהנציגים התעקשו בתקף להחזיק בגלד בטענה כי הוא נוצרי מבטן ומלדו.

ככל שעברו השנים נטעם הילד יותר ויותר במקומו החדש. אנשי המגזר פתוהו בכל דרך אפשרית וגרמו לו לאהב את המקום, וכך אט אט שכח אף את המעט שזכר מעברו ונמר בלבו כי הוא בשר מבשרה של הכנסיה הנוצרית.

למרות המצב הנואש, לא חדלו הוריו לרעע מנסיונותיהם להשיב את ילדס לחיק היהדות. וכך כאשר ביום מן הימים אמר לשופט חזש בעירס אדם שנודע כאוהב ישראל, מהרו ההורים לפנות אליו בבקשה כי יעשה ברחמי'ו למען הצלת בנם.

השופט הקשיב לדבריהם וקרא את נציגי המגזר לברו, אלא שהם שבו וטענו לפניהם כי שקר כפי ההורים, וכי הילד הנו נוצרי משחר לידו.

כיון שהתקשה השופט להכריע לטובת אחד הצדדים, החליט לבסוף לתת להוריו הזדמנות אחרונה להוכיח את צדקתם:

"מוכן אני לאפשר לכם להכנס לפנסיה למשך חמש דקות בלבד", אמר השופט להורים, "בחמש דקות אלו תוכלו לעשות הכל כדי שהילד ירצה מצדו לשוב אליכם. והנה אם לא יעלה הדבר בידכם, אות הוא כי הצדק בידם של אנשי המגזר והילד יישאר בידם לעולמים".

ההורים יצאו מחדש לשופט שזלפם חצוי בידו דאנה לתקונה. לא היה בידם כל רעיון כיצד יצליחו בחמש דקות לעורר את הניצוץ היהודי בקרב בנם. בטוחים היו מעל לכל ספק כי במהלך השנים הצליחו הרשעים לטמטם את לבו עד ששכח לגמרי מעברו...

בצר להם החליטו לפנות אל הרב הצב"א שפהו פאר בעירס. הרב הקשיב לדבריהם בקפדנה, ולאחר מחשבה אמר להם:

"התחזקו נא באמונתכם, הורים יקרים, כי ישועתכם קרובה. קבעו נא תאריך לפגישתנו ואני בעצמי אבא עמכם ובעזרת ה' אצליח לשכנע את בנכם בתוך הזמן הקצוב לשוב למקור מחצבתו".

בהגיע היום המיעד הדפסו ההורים על דלתו של הרב הצב"א, ומה רבה היתה הפתעתם כאשר פתח להם את הדלת בעודו לבוש בקיסל צחור כשגלג ובכפה לבנה לראשו ככביכול יום הכפורים הוא היום, ובידו מתעשף בעולותו יצא הרב עם ההורים אל המגזר.

דממה שררה בחדר כאשר נכנסו אליו נציגי המגזר כשאליהם מתלונה נער מגדל שנואה היה כנוצרי לכל דבר. ההורים עמדו נדהמים ולא הצליחו להוציא מהם מפייהם, אף הרב הצב"א התעשת מיד. הוא הפשיל את שולתו על ראשו, נעמד סמוך לקרי, ובקול שקט אף ברור החל במנגינה נוהג:

"אהה... אהיי... אהה... אהה... כל נדרי..."

מן הצד עמד הנער ונגאה היה קשוב למתרחש. מחוגי שעונו האורלוגין העתיק סבו על צירס. לבס של ההורים קפא במקומו, אף הרב המשיך בעיניו עצומות כשקולו הולך וגובר: "יחורמי וקונמי וכנויי... דאנדנא, אהה... אהה... עד לסיים הגנון."

שלוש דקות חלפו עברו, וכאשר התחיל הרב בנגונו פעם נוספת, כמעט ופקעה סבלנותם של ההורים. הם לא הבינו לאן חותר הרב במעשיו, כמעט וחשבו לזעק, אלא שזו הבחינו בדמעה קשנה הנושרת מעיניו של הנער, דמעה שנגרה אחריה עוד דמעה...

הפתע פתאום, כמו מתוך תלום זנב הנער מקומו ונפל בדרושות הוריו תוך שהוא זועק בקול: "לחיינו מלא! איני רוצה להשאר כאן אף רגע! מבקש אני לחזור שוב לבית הכנסת, למקום שממנו זוכר אני את המנגינה הקדושה הזו, אני כה מתגעגע!"

לילות המלים מלתאר את השמחה שפשטה בקרב יהודי המקום למשמע הבשורה על חזרתו של הבן האובד. שוב הוכח לעיני כל עד כמה גדול הוא כחו של מנהג ישראל אשר יש בו כדי להשיב נשמות נדחות ומשמעי התהום. ועד כמה חשבה פעילותו של רבם הנערץ בשמירה על כל מנהג עד קצו של יו"ד.

מ'ספד שבי"ן ויגל תשי"ג

על ידי שיי